

Yttrande över betänkandet "Ett likvärdigt betygssystem" (SOU 2025:18)

Ärende

Norrköpings kommun har den 19 mars 2025 inbjudits att lämna synpunkter på betänkandet *Ett likvärdigt betygssystem* (SOU 2025:18).

Sammantagen bedömning

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun ställer sig sammantaget positiv till utredningens förslag om ett likvärdigt betygssystem. De föreslagna förändringarna ger goda förutsättningar att skapa ett mer likvärdigt system som rättvist speglar elevers kunskaper och fungerar som ett rättssäkert urvalsinstrument för vidare utbildning.

Förslaget innebär en omfattande reform av betygssystemet. För att skapa goda förutsättningar för implementeringen är det av stor vikt att implementeringsstöd publiceras så snart som möjligt efter fattade beslut.

Kommentarer till enskilda förslag

Numerisk betygsskala 1–10

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun ser fördelarna med en utökning av antalet betygsteg där skalstegen är symmetriska. Det innebär en bättre möjlighet att sätta rättvisa betyg som motsvarar elevernas kunskaper.

Utbildningsnämnden i Norrköping vill understryka vikten av att stödmaterial eller allmänt råd utformas där betygskriterierna förtydligas och att stödmaterialen blir tillgängliga i samband med införandet.

Nationella slutprov

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun ställer sig positiv till det föreslagna systemet för nationella slutprov där de nationella provresultaten används objektivt i beräkningen av meritvärdet och på så sätt kan öka likvärdigheten mellan skolor.

Utbildningsnämnden i Norrköping påtalar vikten av en stabil plattform och arbetet med att säkerställa att nationella proven blir likvärdiga över tid.

Det är av vikt att skolorna får återkoppling av enskilda elevers resultat efter genomfört prov för att skapa ett lärande hos den enskilde läraren och till skolornas bedömningssamråd för att öka samsyn och bedömarkompetens.

Utredningen föreslår att elever i specifika fall ska kunna undantas från att göra nationella prov. Utbildningsnämnden i Norrköping ser att regelverket kring detta behöver vara mycket tydligt. Det finns också en oro för att det blir en stor påverkan på den enskilde elevens kalibrerade meritvärde om eleven inte genomför ett nationellt slutprov oavsett orsak.

Meritvärdeskalibrering

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun är positiv till föreslagen modell och ser att förslaget skapar möjligheter till likvärdighet. Det kommer dock att vara en utmaning att skapa förståelse för meritvärdeskalibreringen och tydligt stödmaterial till alla som omfattas behövs.

Det finns en oro för att det blir svårare för elever att planera för sin gymnasiebehörighet alternativt högskolebehörighet. Detta blir särskilt påtagligt under de första åren om skolornas genomsnittliga betygsvärde har en stor avvikelse från det genomsnittliga provresultatet.

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun vill också påtala behovet av insyn eller kontrollfunktion om elevens kalibrerade betygsvärde misstänks vara felaktigt beräknat.

Bedömningssamråd

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun ser bedömningssamråden som en viktig förutsättning i förslaget om ett likvärdigt betygssystem. Detta för att skapa likvärdighet inom skolorna, bidra till samsyn kring relevant betygsunderlag samt hur betygskriterier tolkas i relation till ämnets syfte, mål och centralt innehåll.

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun påtalar vikten av att skapa tydliga ramar för att förtydliga rektors och skolornas ansvar gällande betygssamråden. Det behöver också bli tydligt vilka krav på genomförande små enheter har.

Generella synpunkter

Implementering

Implementering av ett nytt betygssystem föreslås med angiven plan för stegvist införande att ta flera år. Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun ser positivt på att implementeringen av ett nytt betygssystem föreslås att genomföras i anslutning till förslaget om nya läroplaner. Flera stora reformer kommer dock påverka elever, skolor och kommuner vilket

riskerar att medföra hög arbetsbelastning under en övergångsperiod. Det finns också risk för att elever som omfattas av flera betygssystem kommer att prestera sämre. Det är av yttersta vikt att detta utvärderas under pågående implementering.

Uppföljning

Då förslaget omfattar flera stora förändringar med stor påverkan på elevers möjlighet till antagning till högre studier påtalar utbildningsnämnden i Norrköpings kommun vikten av löpande uppföljning av modellen och att de avvikelser som uppkommer utreds kontinuerligt.

Antagning till gymnasiet

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun anser att kraven till högskoleförberedande gymnasieprogram behöver utredas vidare. Elever som inte har godtagbara kunskaper alternativt nationellt slutprovsbetyg 4 i de ämnen som är karaktärsämnena kommer att få svårt att klara utbildningen. Det är av vikt att elever får stöd i att göra kloka val av gymnasieprogram och där är specifika antagningskrav en möjlighet.

Antagning till spetsutbildning

Vid antagning till spetsutbildning ges lärares betygssättning en särställning. Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun anser att detta behöver utredas vidare för att säkerställa att rätt elever antas till utbildningen. I de ämnen där nationella slutprov finns bör resultaten beaktas.

Nyanlända elever

Utbildningsnämnden i Norrköpings kommun påtalar vikten av att förtydliga bedömningskraven för vilka elever som tillhör språkintrödd för att skapa likvärdighet.

UTBILDNINGSNÄMNDEN I NORRKÖPINGS KOMMUN

Maria Sayeler Behnam
ordförande

